

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๖/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ๑๔/๒๕๖๒

วันที่ ๓๐ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง ศาลแขวงพระนครใต้ ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ มาตรา ๒๒๗ และมาตรา ๒๒๗/๑
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือไม่

ความเห็น

หลักพยานบอกเล่า (Hearsay Principle) มาจากประเทศที่ใช้ระบบกฎหมาย Common Law โดยกำหนดขึ้นเพื่อห้ามพยานในการอ้างข้อความหรือคำกล่าวของผู้อื่นซึ่งมิได้ถูกตรวจสอบความเป็นจริงของข้อเท็จจริงในศาล ข้อเท็จจริงดังกล่าวได้รับการพิจารณาวินิจฉัยโดยคณะลูกขุน กรณีประเทศไทย กฎหมายที่เก่าแก่ที่สุดที่ปรากฏถึงบทบัญญัติเกี่ยวกับพยานบอกเล่ามีปรากฏตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ได้แก่ พระไอยการลักษณะฎาน มาตรา ๑๖ ต่อมาสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติลักษณะพยาน ร.ศ. ๑๑๓ มีผลบังคับใช้วันที่ ๑ เมษายน ร.ศ. ๑๑๔ (พ.ศ. ๒๔๓๙) โดยได้นำหลักการเกี่ยวกับการรับฟังพยานบอกเล่าในพระไอยการลักษณะฎาน มาตรา ๑๖ มาผนวกไว้ในหมวดที่ ๙ ว่าด้วยกฎหมายเดิม และได้ปรากฏในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเวลาต่อมา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ ถูกบัญญัติเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เกิดจากความพยายามในการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๕ พยานหลักฐาน โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติ

เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๗ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอและได้ผ่านความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร แต่ยังคงค้างการพิจารณาของวุฒิสภาเนื่องจากได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๕๐ คณะรัฐมนตรีชุดใหม่ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่งและสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้เห็นชอบ โดยประกาศใช้เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เหตุผลหลักที่เป็นสาเหตุของการแก้ไขเพิ่มเติมเนื่องจากหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับฟังพยานบอกเล่าไม่มีความชัดเจน ส่งผลต่อการใช้ดุลพินิจของศาลในการรับฟังหรือไม่รับฟังพยานบอกเล่า และเนื่องจากองค์คณะของศาลที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การใช้ดุลพินิจแตกต่างกัน หลักการสำคัญของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ มาตรา ๒๒๗ และมาตรา ๒๒๗/๑ เป็นดังนี้

๑. มาตรา ๒๒๖/๓ มีหลักการสำคัญประกอบด้วย การบัญญัติความหมายของพยานบอกเล่า หลักการห้ามมิให้รับฟังพยานบอกเล่าหรือบดขยี้พยานบอกเล่า หลักข้อยกเว้นให้รับฟังพยานบอกเล่าได้ และกรณีที่ศาลเห็นว่าไม่ควรรับไว้ซึ่งพยานบอกเล่าใดและคู่ความฝ่ายที่เกี่ยวข้องร้องคัดค้าน เป็นต้น

๒. มาตรา ๒๒๗ มีหลักการสำคัญประกอบด้วย หลักการใช้ดุลพินิจของศาลในการชั่งน้ำหนักพยาน หลักความแน่ใจว่าจำเลยกระทำผิดจริง และหลักการยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลย เป็นต้น

๓. มาตรา ๒๒๗/๑ มีหลักการสำคัญประกอบด้วย วิธีการชั่งน้ำหนักพยานบอกเล่า พยานที่จำเลยไม่มีโอกาสถามค้าน หรือพยานหลักฐานที่มีข้อบกพร่องประการอื่นอันอาจกระทบถึงความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐาน และความหมายของพยานหลักฐานประกอบอื่น เป็นต้น

สำหรับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่มีบทบัญญัติเกี่ยวข้อง กับประเด็นคำร้อง ประกอบด้วย ดังนี้

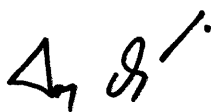
๑. มาตรา ๓ วรรคสอง บัญญัติว่า “รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระ และหน่วยงานของรัฐ ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม”

๒. มาตรา ๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน”

๓. มาตรา ๒๙ วรรคสอง บัญญัติว่า “ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้”

พิจารณาแล้วเห็นว่า บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ มาตรา ๒๒๗ และมาตรา ๒๒๗/๑ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เป็นประโยชน์ในกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับการค้นหาความจริงในคดีอาญาเพื่อรองรับกรณีศาลเห็นว่าพยานบอกเล่าใดเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาคดีที่ศาลอาจรับฟังได้ หรือกรณีที่ศาลเห็นว่าพยานบอกเล่าใดไม่เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาคดีที่ศาลอาจไม่รับฟังได้ และก่อให้เกิดความชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรมรวมถึงเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติกรับฟังพยานบอกเล่า การใช้ดุลพินิจซึ่งน้ำหนักพยานหลักฐานอย่างมีเหตุผลหรือมีพยานหลักฐานอื่นประกอบในการพิจารณาพิพากษาขององค์คณะผู้พิพากษา ซึ่งสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. ๑๙๙๖ ข้อ ๑๔ ที่ได้วางหลักเกี่ยวข้องกับพยานบอกเล่าที่สำคัญ ๓ ประการ คือ หลักความเท่าเทียมในการต่อสู้คดี หลักสิทธิที่จะซักถามพยานและหลักที่สันนิษฐานไว้ก่อนว่าจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์ ดังนั้น จึงเป็นบทบัญญัติที่สอดคล้องกับหลักนิติธรรม มิได้เป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล โดยใช้บังคับแก่คู่ความทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน มิได้เป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลแต่อย่างใด ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ มาตรา ๒๒๗ และมาตรา ๒๒๗/๑ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ มาตรา ๒๒๗ และมาตรา ๒๒๗/๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง

(นายปัญญา อุดชาชน)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ